

Köztér – Közösségi tér – Magántér: térbeli és társadalmi elkülönülés a szegedi Tisza Palota lakópark példáján

Tóth Adrienn
Geográfus MSc. V.
évf.

Vedrédi Katalin
PhD hallgató

Szegedi Tudományegyetem
Gazdaság- és Társadalomföldrajz Tanszék

Jelen kutatási eredmények megjelenését „Az SZTE Kutatóegyetemi Kiválósági Központ tudásbázisának kiszélesítése és hosszú távú szakmai fenntarthatóságának megalapozása a kiváló tudományos utánpótlás biztosításával” című, TÁMOP-4.2.2/B-10/1-2010-0012 azonosítószámú projekt támogatja. A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Témaválasztás indoklása

- aktuális, keveset kutatott téma
- értelmezési nehézségek
- városok térbeli szerkezetének átalakulása
- konfliktusok, dilemmák

Problémafelvetés és kérdések

- A lakópark és környezete bizonyos mértékű lakóhelyi alapú szegregációt okozhat.
- Főként felülről vezérelt beavatkozások.
- A lakóparkok tereinek státusza egyedi.
- Kié a tér, kinek van joga hozzá, ki szólhat bele a fejlesztésekbe?
- Melyik települési csoport érdeke valósuljon meg?

Alkalmazott módszerek

- Tartalomelemzés:
 - Külföldi és hazai szakirodalom
 - Fejlesztési dokumentumok
 - Médiaelemzés (internetes folyóiratok)
- terepbejárás
- fényképes dokumentáció
- félig strukturált interjúk (18) – aktorok (települési érdekcsoportok)
 - ingatlanfejlesztők (3)
 - önkormányzat illetékes szakemberei (5)
 - lakóparki lakók (5)
 - környéken élők (4)
 - helyi civil szervezeti tag (1)

Eredmények – Szakirodalmi elemzés

Definíciók

Köztér

- „public space”
- Szabadtéren elhelyezkedő, nyitott, de pontosan körülhatárolható területi egység, amelyet
- fizetés nélkül bárki, bármikor igénybe veheti.

Magántér

- „private space”
- Magántulajdoni jogállású,
- bizonyos rétegek kizsorzulnak a használatából,
- nem önkormányzati fenntartású.

- Legyen-e 1 dia a közösségi térről, és hogy a lakóparkok által elzárt terek nem tudnak valódi közösségi terekként funkcionálni?

Eredmények – Szakirodalmi elemzés

Definíciók

- **Lakópark**
 - **Zárt** lakóingatlan-együttes,
 - valamilyen közösségi szolgáltatást nyújt, létesítményekkel rendelkezik,
 - **magánberuházás** keretében épülnek,
 - **a szolgáltatásokat a lakók fizetik,**
 - saját jogi szabályozásuk van,
 - legalább 20 lakóegységet foglal magába.

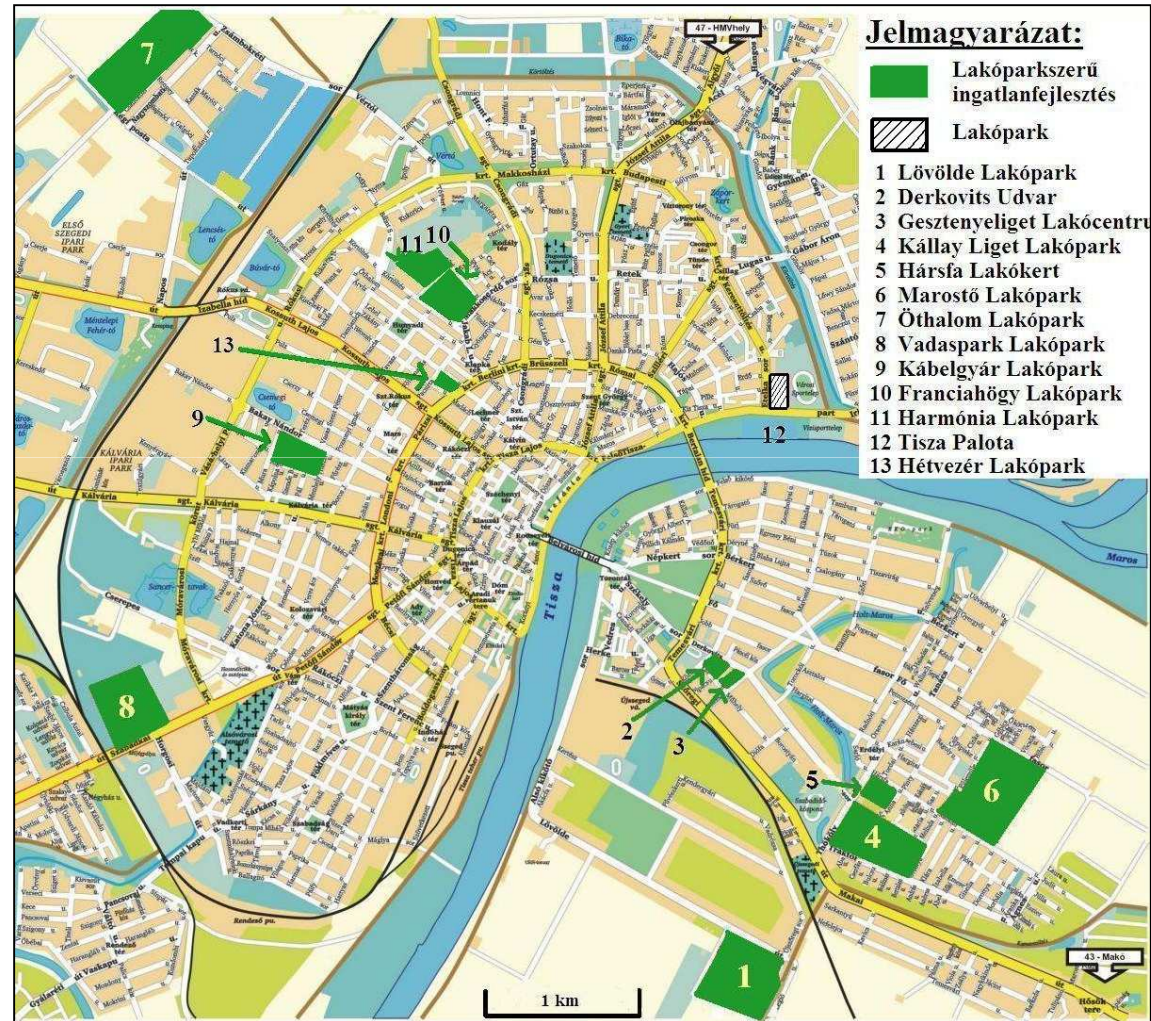
Eredmények – Szakirodalmi elemzés

- **Lakóparkok Magyarországon**
 - első, zárt lakóparkok: 1990-es években Budapest és agglomerációja (Csizmady A. 2008)
 - tömeges elterjedés → fogalomzavar, jelentésvesztés
 - elterjedés: budapesti agglomeráció, megyeszékhelyek, vidéki városok agglomerációja
 - családi házas, társasház, apartmanház, belvárosi átalakított

Mintaterület bemutatása

Mintaterület bemutatása

Tisza Palota

- építési időszak: 2007-2010
- hajó formájú, elnevezése a város palotás, patinás múltjára utal
- főbb paraméterek: 275 lakás, 12 lépcsőház, mélygarázsok (egyedülálló méret)
- Tisza Center: 6 000 m²-es szolgáltató egység
- magánterület, saját jogi szabályozás
- zárt, őrzött (sorompó, őr, mágneskártya) – funkcionálisan a globális lakóparkokhoz hasonló

Eredmények - A szegregáció és a közterek-magánterek jellemzői

- ingatlanfejlesztők: „a zárt, belső tér közösséget gerjeszt”
- civil szervezeti tag: „*pozitív szegregáció*”
- településrendezés: egyik lakóforma sem nyújt egészséges közösségi életet, ezért kell minél több közösségi tér
- lakópark környékén élők: fontos számukra a nyílt terek megléte
- lakóparki lakosok: belső szegregáció sem kizárt → „*itt nincs meg az a közelség, hogy átkopogjak a szomszédba, ha kell valami*”

Javaslatok

- pontos, a szakemberek által is elfogadott lakópark fogalom
- zöldterületek növelése
- lakóparkok további kvalitatív kutatása, főleg vidéki viszonylatban
- a köztér használatából nem zárhatunk ki embereket
- barna- és zöldövezeti beruházások

Köszönjük a figyelmet!

